

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกรมตำรวจ

นางสาว ไพจิตร วรภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยาลัยนพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-546-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๑๖๘๙๐๓๑๐

THE ORGANIZATION OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION
OF PRATHOM SUKSA ONE TO FOUR ACCORDING TO
THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533)
IN THE BORDER PATROL POLICE SCHOOL
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF POLICE

MISS PAIJIT WORRAWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-546-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกรมตำรวจ

โดย นางสาวไพจิตร วรวาท
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญไฮโรจน์

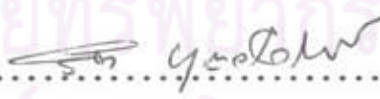

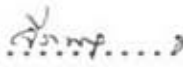
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปิตินันท์ สุกขสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญไฮโรจน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิระพันธ์ พูลพัฒน์)

ศูนย์วิทยุโทรพัสดุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ไพจิตร วรวาท : การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 ตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
สังกัดกรมตำรวจ (THE ORGANIZATION OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION OF
PRATHOM SUKSA ONE TO FOUR ACCORDING TO THE ELEMENTARY SCHOOL
CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E. 2533) IN THE BORDER PATROL
POLICE SCHOOL UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF POLICE.)
อ. ที่ปรึกษา : รศ.วรสุดา บุญยโวโรจน์. 337 หน้า. ISBN 974-633-546-4

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4
ของครูตำรวจตระเวนชายแดน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในด้านการเตรียมการสอน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงปัญหา
และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละด้าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
11 โรงเรียน โดยมีครูตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 44 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง ส่วนการทำบันทึกการสอนมีน้อย
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทักชะการฟัง ให้นักเรียนฟังคำอธิบาย คำแนะนำ บทสนทนา ข่าว และบทความ ทักชะการพูด ให้นักเรียนฝึกพูดหน้าชั้นเรียน แต่งประโยคปากเปล่า อภิปราย และออกเสียงคำที่มีปัญหา เช่น ร.ล ทักชะการอ่าน ให้นักเรียนอ่านคำใหม่ และเนื้อหาในบทเรียน ทักชะการเขียน ให้นักเรียนฝึกคัดลายมือ และเขียนตามคำบอก
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อที่ใช้มากในการนำเสนอบทเรียนคือ กระดาษดำ ส่วนสื่อที่ใช้มีน้อยมีบัตรคำ บัตรภาพ เกม และเพลง
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ให้นักเรียนฝึกพูดเฉพาะภาษาไทยในห้องเรียน การตกแต่งห้องเรียนโดยใช้แผ่นภาพพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ส่วนมุมหนังสือในห้องเรียนมีการจัดน้อย
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ใช้ข้อสอบในการสอบแต่ละภาคเรียนมากที่สุด และใช้การ สัมภาษณ์และการสังเกตเป็นบางครั้ง โดยนำข้อสอบมาจากกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
6. ด้านการสอนซ่อมเสริม จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนอ่อน เน้นการฝึกทักชะการอ่าน โดยให้ทำงานเพิ่มเติม ในทุกเวลาที่มีโอกาส
7. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดกิจกรรมให้นักเรียนในระดับห้องเรียนมากที่สุด โดยจัดกิจกรรมแข่งขันคัดลายมือ

ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามการรับรู้ของครูพบว่า มีปัญหาน้อยทุกด้าน ยกเว้นด้านการสอนซ่อมเสริม มีปัญหามากที่สุด

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... *ไพจิตร วรวาท* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *วรสุดา บุญยโวโรจน์* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C540430 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD: THAI LANGUAGE INSTRUCTION / THE BORDER PATROL POLICE SCHOOL
PAIJIT WORRAWAT : THE ORGANIZATION OF THAI LANGUAGE INSTRUCTION OF
PRATHOM SUKSA ONE TO FOUR ACCORDING TO THE ELEMENTARY SCHOOL
CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E.2533) IN THE BORDER PATROL POLICE
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF POLICE :
ASSOC. PROF. VORASUDA BUNYAVIROJ : 337 P.P. ISBN 974-633-546-4

The purpose of this research was to investigate the organization of Thai Language instruction of Prathom Suksa one to four according to the Elementary School Curriculum B.E. 2521 (revised edition B.E. 2533) in the Border Patrol Police School under the jurisdiction of the Department of Police, in the aspects of instructional preparation, instructional activity organization, utilization of instructional media, instructional environmental organization, instructional measurement and evaluation, remedial teaching, co-curricular activities including problems and alternatives for the problem solutions. 44 Border Patrol Police teachers in the 11 Border Patrol Police schools were selected in this research. The major findings of the research were as follows :

- 1) the instructional preparation: some instructional activities and medias were prepared for sometimes and lesson plans were prepared at the low level,
- 2) the instructional activity organization: students were instructed to listen to the explanation, advice, conversation, news and articles. The speaking skill ; students were instructed to speak in front of the classroom, to oral sentence making, to discuss and pronounce the problem alphabet such as r,l. In the reading skill ; students were instructed to read the new words and content in the textbooks. In the writing skill ; students were instructed to practice handwriting and dictation,
- 3) the utilization of instructional media: the most media used in teaching was black board, word cards, picture cards, games and songs were used at the low level,
- 4) the instructional environmental organization: students were instructed to only Thai Language in the classroom. The classrooms were decorated with the alphabet, vowel and tonal accent posters. The book corner in each classroom was managed at the low level,
- 5) the instructional measurement and evaluation: the tests were most used in each examination of semesters and used the interview and observation for sometimes. The tests were brought from school cluster of the office of the National Primary Education Commission,
- 6) the remedial teaching: the slow learner students were instructed to practice reading skill by assigning additional work to do,
- 7) the co-curricular activities: students were most involved with a classroom-level activities, i.e. the competition in handwriting.

The problems concerning the organization of Thai Language instruction were found at the low level except of the remedial teaching were found at the high level.

ภาควิชา.....ประถมศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติศ.....*Titit 010m*.....

สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*sr g=10m*.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญไฮโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด และให้กำลังใจตลอดมาผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ปิตินันท์ สุกขสาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธ์ หุลพัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าซึ่งในการตรวจสอบจนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์พร้อมกันนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติชาติ บุญชื่อ รองศาสตราจารย์ มณฑา ชงอินทรเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ บุญอุรพิชญ์ อาจารย์พิเศษ สักรีกิต อาจารย์เบญจวรรณ เกิดทรัพย์ ร้อยตำรวจเอก สุชิน สงวนบุญศิริ และร้อยตำรวจเอกหญิงสุชาติภย์ แสงวัฒนกุล ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำปรึกษาเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยเป็นเงิน 7,700 บาท

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน ครูตำรวจตระเวนชายแดน และนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือ และให้ความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยในขณะที่ทำกาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น C 5 ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย และพี่สาว ที่ให้ความช่วยเหลือทุกด้านและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายาม ตลอดจนสนับสนุนทุนทรัพย์ในการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดี

ไพจิตร วรรณ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
ความจำกัดของการวิจัย	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
ภาษาไทยในระดับประถมศึกษา	15
ความสำคัญของภาษาไทย	15
การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนระดับประถมศึกษา	16
การสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา	20
การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา	24
การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่นในระดับประถมศึกษา	73
การจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ..	81
การดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ..	87
ปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	98
3. วิธีดำเนินการวิจัย	107
ประชากรและตัวอย่างประชากร	107
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	112
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย	114
การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
การวิเคราะห์ข้อมูล	118
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	120
5. สรุปผลการวิจัย	184
รายการอ้างอิง	218
ภาคผนวก	232
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	233
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	234
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	238
ภาคผนวก ง ประวัติกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	281
ภาคผนวก จ โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	295
ภาคผนวก ฉ สภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	308
ประวัติผู้เขียน	337

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. วัตถุประสงค์ศึกษาของครูตำรวจตระเวนชายแดน	3
2. จำนวนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำแนกตามหน่วยงานที่รับผิดชอบ...	108
3. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามกองบังคับการ ตำรวจตระเวนชายแดนในภาคต่าง ๆ	110
4. รายชื่อจังหวัดจำแนกตามกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน	111
5. รายชื่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามจังหวัด และกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน	112
6. กำหนดการเดินทางไปเก็บข้อมูลในโรงเรียน 11 โรงเรียน	116
7. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว	122
8. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามสาเหตุและ ความพึงพอใจในหน้าที่ครู	125
9. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามภาวะที่รับผิดชอบ	126
10. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการทำงาน	128
11. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามความรู้สึกลึกต่อ การสอนวิชาภาษาไทย	131
12. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม วันและเวลา ในการสอนวิชาภาษาไทย	132
13. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการใช้เอกสาร การสอนวิชาภาษาไทย	133
14. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาภาษาไทย	136
15. จำนวนครูตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อ สภาพของนักเรียนที่สอน	140

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการปฏิบัติ ด้านการเตรียมการสอน	143
17. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการสอน	144
18. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการฟัง ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	146
19. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการพูด ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	147
20. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการอ่าน ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	149
21. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการเขียน ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2	150
22. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการฟัง ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	151
23. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการพูด ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	152
24. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการอ่าน ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	153
25. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตาม กิจกรรมการเขียน ที่ครูใช้ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	154
26. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตามด้าน การใช้สื่อการเรียนการสอน	155
27. จำนวนครูตำราวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการปฏิบัติด้าน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน	156

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28. จำนวนครุฑตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการปฏิบัติด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	157
29. จำนวนครุฑตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการปฏิบัติด้าน การสอนซ่อมเสริม	158
30. จำนวนครุฑตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการปฏิบัติด้าน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	160
31. จำนวนครุฑตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามการประสบปัญหาในการ จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	170

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย